

**Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja
kestävän käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman
toteutusta ja seurantaa edistävä työryhmä 2017–2021
(YM039:00/2016)**

**KOKOUSPÖYTÄKIRJA
24.1.2018**

TYÖRYHMÄN KOKOUS 4/2017 (kokous 4)

Aika: Tiistai 28.11.2017, klo 9.00–11.00
Paikka: Metsähallitus, Tikkurila, kokoushuoneet Sali ja Kamari
Läsnä: Mikko Kuusinen, ympäristöministeriö (VPJ)
 Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö
 Jussi Palmén, ympäristöministeriö
 Eriika Melkas, ympäristöministeriö
 Penina Blankett, ympäristöministeriö (skype-yhteydellä)
 Matti Nummelin, ulkoasiainministeriö
 Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö, budjettiosasto (skype-yhteydellä)
 Riikka Aaltonen, työ- ja elinkeinoministeriö
 Hanna Korhonen, sosiaali- ja terveysministeriö (skype-yhteydellä)
 Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
 Antti Otsamo, Metsähallitus, Metsätalous Oy
 Timo Tanninen, Metsähallitus Luontopalvelut
 Tomi Salo, Metsäteollisuus ry
 Anna-Rosa Asikainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
 Pekka Vuorinen, Rakennustuoteteollisuus RTT ry
 Kaisa Pajanen, Helsingin kaupunki
 Jaana Lehtimäki, Suomen Akatemia (skype-yhteydellä)
 Tiina Tonteri, LUKE (skype-yhteydellä)
 Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE, luontoympäristökeskus
 Anne Grönlund Pohjois-Savon ELY-keskus, Kuopio (skype-yhteydellä)
 Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto
 Eero Haapalehto, Suomen nuorisotyö – Allianssi ry (skype-yhteydellä)
 Ari-Pekka Auvinen, SYKE, asiantuntijasihteeri
 Marja Pylvänäinen, SYKE, sihteeri
 Pentti Hyttinen, Metsähallituksen pääjohtaja, vierailija

Metsähallituksen pääjohtajan tervehdys

Ennen kokouksen avausta, toivotti kokouksen puheenjohtaja Mikko Kuusinen Metsähallituksen pääjohtaja Pentti Hyttisen tervetulleeksi. Hyttinen esitteli Metsähallitusta, jonka linjaukset ovat valtion maiden kestävä tuotto yli sukupolvien ja maakuntien elinvoima. Arvot ovat huolenpito, merkityksellisyys ja tuloksellisuus. Tavoitteena on kansallisuusomaisuuden vaaliminen.

Hyttinen kertoi, että organisaatiouudistuksella on saatu parannuksia aikaan, ja pelisääntöjen päivitys jatkuu edelleen. Metsähallituksen perusasiat ovat ennallaan. Kolmasosaa Suomen maa- ja vesipinta-alasta hoidetaan yhteiskunnan kokonaisuhyötynäkökulmasta sovittamalla yhteen ekologiset, taloudelliset ja kulttuurilliset intressiarvot.

Metsähallitus toimii siellä missä muita toimijoita on vähän, mutta koko Suomessa. Metsähallitus koostuu 41 toimistosta ja 22 luontokeskuksesta (yhteensä 1 430 htv).

1. Kokouksen avaus

Työryhmän varapuheenjohtaja Mikko Kuusinen (YM) avasi kokouksen kello 9.10 ja toivotti jäsenet tervetulleeksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous 3, 5.9.2017) hyväksyttiin toivomuksella, että jatkossa pöytäkirjoihin merkitään avauksen tekijä, jotta asiasta tai siihen liittyvästä yhteistyöstä kiinnostunut tietää keneen ottaa yhteyttä.

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

YM, Mikko Kuusinen:

- Luontolahjakampanjassa yksityismaiden hehtaarit tulevat täyteen, kuntapuolelta tulossa lisää kohteita. MH:lla oma prosessi: 700 ha aitoa uutta suojelua, jos yksityisalueiden suojelu ylittää 1 800 ha, niin MH seuraa perässä. <http://www.luontolahjani.fi/fi/info/>
- Kuopioon ollaan perustamassa kansallinen kaupunkipuisto.
- Luonnonsuojelun maakuntatyöpajoja järjestetty, ovat olleet konsulttien vetämiä, hyviä ja keskusteltavia tilaisuuksia. Yhteistyötä pyritty rakentamaan; ELYjen edustajia, kuntien edustajia, MH ja SYKE myös mukana. Tulossa vielä 2 tilaisuutta lisää.
- 2018 suunnitelmassa luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvauslain säädäntö.
- *Ekologisen kompensaation määrittämisen tärkeät operatiiviset päätökset*. Atte Moilanen HY, Janne S. Kotiaho JY, julkaistu Suomen ympäristö -sarjassa.

- UM, Matti Nummelin:

30.1.2018 IUCN Suomen valtiojäsenyys 50 v. Kutsu tulee. 70 v. IUCN juhliitaan samanaikaisesti.

MMM, Johanna Niemivuo-Lahti:

- Haitallisten vieraslajien torjuntaa tullaan tehostamaan. Tällä hetkellä EU:n vieraslajilista on täydennettävänä, kyseessä on toinen täydennyskierrös: EU-listalla nyt 49 lajia. Myös kansallinen vieraslajiluettelo (VN:n asetus) on täydennettävänä. Kansallisen luettelon lausuntokierrös käynnistyy tammi-kuun aikana, ja se tulee lausuttavaksi myös usealle tämän ryhmän taholle. Kansalliseen listaan ehdotetaan lisättäväksi useita uusia haitallisia vieraslajeja.

SYKE, Jukka-Pekka Jäppinen:

- Suomi isännöi Biodiversiteetti ja terveys -työpajaa Helsingissä lokakuussa. Paikalla noin 60 asiantuntijaa ja 27 osapuolta. Kyseessä oli EU-työpaja ja Suomen kokous oli osa alueellisten kokousten sarjaa. Kokouksen esitykset ovat tulossa CBD:n sivuille.

Metsäteollisuus ry, Tomi Salo:

- 17.1.2018 Metsätalous ja vesistöt -tilaisuus, käsittelyssä metsätalouden vesistökyseisyydet ja linkit luonnon monimuotoisuuteen.
- Metsäympäristöohjelmassa fokus on lahopuuasiassa. Tavoitteena oppia pois siitä, että lahopuu on huono asia. Yhteydet metsäkoneyrittäjiä myöten.

TEM, Riikka Aaltonen:

Raaka-aineviikkoa vietetty, AVIsta osallistui Sami Koivula. Hyvä vastaanotto.

MTK ry, Anna-Rosa Asikainen:

- Lahopuun tärkeys on ymmärretty, koulutusta ollut metsänhoitoyhdistyksissä, ollaan valmiita sitoutumaan.
- Rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn kehitys on erittäin hyvä asia.

SLL, Tapani Veistola:

- Suomen luonnonsuojeluliiton keskusteluasiakirja luontoselvitysten tason arvioinnista <https://www.sll.fi/ajankohtaista/verkkouutiset/uusi-tyokalu-luontoselvitysten-tason-arvioniin>

Otamme mielellämme myös palautetta: tapani.veistola@sll.fi Ja seuraavaksi jatkamme työtä luonto-vaikutusten arviointiin!

- Vesilakiselvitykset, jotka edistävät vaelluskalojen parempaa huomioon ottamista (toivottavasti seuraavaan hallitusohjelmaan)

Kalavirta

http://tietokaytoon.fi/documents/10616/3866814/69_Kalavirta_raportti_valmis_30102017.pdf/dcc38ab8-f0b4-4a8e-a91d-ca0d5aebb521?version=1.0

SLL, SVK & WWF aloite <https://wwf.fi/mediabank/9692.pdf>

Rakennusteollisuus, Pekka Vuorinen:

- 20.11.2017 oli Biodiversiteetti-iltapäiväseminaariin Pikku Parlamentin Kansalaisinfo-tilassa, joka oli erittäin korkeatasoinen ja keskustelevalta, toivottavasti hyvä yritys yhteistyö jatkuu.

UM, Matti Nummelin:

- 1.1.2018 alkaa Tieteen tiedotuksen rahoittama kaksivuotinen hanke Huippututkimus tutuksi, koordinaattorina Iris Kalliola. Tavoitteena on Suomen luonnon tutkimuksen ja tieteen yleistajuistaminen sekä kansalaishavainnoinnin edistäminen:

- lisätä tutkijoiden ja suuren yleisön kanssakäymistä, välittää tietoa tieteellisen tutkimuksen toimintaperiaatteesta ja käytännön työstä suomalaisessa huippututkimuksessa,

- innostaa kansalaisia tarkkailemaan luontoa,

- dokumentoida luonnon ja ihmisen välistä suhdetta ja

- havainnollistaa, mitä ympäristön tilan muuttuminen voi merkitä luonnonvaraisille eläimille.

Työ liittyy kolmeen Suomen Akatemian rahoittamaan tutkimushankkeeseen:

Kiiltomatohankkeessa (Oulun yliopisto) selvitetään kiiltomatojen loistamista ja valosaastetta.

Muurahaistutkimus (Helsingin yliopisto) paneutuu muun muassa yhdyskuntien sisäsiittoisuuden ja kuningatarlenten lentokyvyn syihin ja seurauksiin ja muurahaisten sosiaaliseen käyttäytymiseen.

Kimalaistutkimus (Oulun yliopisto) pureutuu kimalaisten kognitioon ja sosiaaliseen oppimiseen.

5. Metsähallituksen tervehdys – pääjohtaja Pentti Hyttinen

Hyttisen puheenvuoro kuultiin ennen kokouksen virallista avausta.

6. SBSTTA-21 ja Art. 8 (j) -kokousten valmistelun esittely (11.–16.12.2017, Montreal, Kanada) – neuvotteleva virkamies Marina von Weissenberg, YM (esitys liitteenä)

Vuoden 2010 päätösten toimeenpano

Strateginen suunnitelma ja Aichi-tavoitteiden toteutuminen 2020, Global Biodiversity Outlook, IPBES-työ sekä linkki SDG-kehikkoon.

Pääaiheet SBSTTA-21, 11.–14.12.2017

i) Aichi-tavoitteet ja Post-2020 koskevat tulevaisuuden näkymät ja vaihtoehdot.

ii) Terveys ja luonnon tuomat hyödyt ja mahdollisuudet, sekä

iii) Biodiversiteetin integrointi kaivosteollisuuteen, infrahankkeisiin

<https://www.cbd.int/meetings/SBSTTA-21>

- Keskustelu käydään voidaanko alkuperäiskansojen asiat intergroida muihin asioihin. Kaivosteollisuusaihe on Egyptin toive, mukana myös vaateteollisuus, sekä Bushmeat, jolla kytkentä CITESiin.

- Terveyttä luonnosta -esite, käännetty myös englanniksi, sitä jaetaan SBSTTAssa Terveys ja luonnon monimuotoisuus -oheistapahtumassa, johon Suomi osallistuu.

Art 8 (j), 13.–16.12.2017

- Työohjelman toteutuminen ja saaminen hyväksytyksi <https://www.cbd.int/meetings/WG8J-10>

- Aichi-tavoite 18:n toimeenpano ml. Sopimuksen strategisen suunnitelman 2011–2020 toteutus; indikaattorit (SDG eli Strategic Development Goals).

- Vapaaehtoisten ohjeiden hyväksyminen tiedon kotiuttamiseen (*Repatriation*) ja sanasto (*Glossary*)

- Synergiat muiden sopimusten kanssa (17.–18.12.2019)

Suomen valtuuskunnat:

- SBSTTA: Marina von Weissenberg YM, Jukka-Pekka Jäppinen SYKE, Johanna Niemivuo-Lahti MMM, Matti Tapaninen MH, Anni-Riitta Julkunen-Virolainen STM.

- 8 (j) -kokous: Pentti Pieski MH, Klemetti Näkkäljärvi Saamelaiskäräjät, Charlotta von Troil YM ja Marina von Weissenberg YM.

Suomen toinen valmistelukokous pidetään 30.11. YM:ssä.

SDG-tavoite, jaettiin paperi, KEKE-tavoitteet: 14 ja 15 tavoitteet tärkeimmät Suomelle, indikaattorit tulevat raportoitavaksi, tarve synkronisoida meidän luonnontilan indikaattorit näihin keke-tavoitteiden indikaattoreihin. Kansalliset maaraportit luovutettava CBD:lle 31.12.2018 mennessä.

SBSTTA 21 on kevyt verrattuna 22. kokoukseen. SBSTTA 23 -kokous tulee Suomen EU PJ-kaudelle ja tehtäväksi EU-linjausten valmistelu.

7. 6. maaraportti CBD:lle 31.12.2018 – raportointityön organisointi – Ari-Pekka Auvinen (Esitys liitteenä)

Ympäristöministeriössä harjoittelijaa Titta Kauppista kiitetään arvokkaasta maaraportin valmistelutyöstä.

Ari-Pekka kertoi taustaa raportoinnille ja esitteli raportin rakennetta ja raportointityökalua (CBD:n online reporting tool). Jälleen kerran raportoitava sisältö ja rakenne ovat muuttuneet. Word-dokumentti raportoitavasta sisällöstä on tehtävä, jotta sitä voidaan jakaa kommentoitavaksi.

Raportti koostuu 7 osiosta:

- Section I. Information on the targets being pursued at the national level. → Kansallisen strategian tavoitteiden (20 kpl) esittely ja vertailu Aichi-tavoitteisiin.
- Section II. Implementation measures, their effectiveness, and associated obstacles and scientific and technical needs to achieve national targets → Arvioidaan kaikki kansallisen toimintaohjelman 105 toimenpidettä. Liikennevaloanalyysi tehtiin väliarviointia varten. Analyysi päivitetään, jonka lisäksi tarvittaisiin myös tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta.
- Section III. Assessment of progress towards each national target → Arvioidaan strategisten tavoitteiden (20 kpl) toteutuminen
- Section IV. Description of national contribution to the achievement of each global Aichi Biodiversity Target → Tavoitteiden saavuttamisen arviointi. Suomen tapauksessa pitkälti aiemman toistoa.
- Section V. Description of the national contribution to the achievement of the targets of the Global Strategy for Plant Conservation (completion of this section is optional) → Kasvinsuojelustrategia on strategia ja siksi se on mukana raportoinnissa. Näin perusteltiin kun Suomi kysyi. Päätös siitä, raportoidaanko vai ei, tehdään tässä työryhmässä.
- Section VI. Additional information on the contribution of indigenous peoples and local communities (completion of this section is optional) → Alkuperäiskansa-asiat raportoidaan.
- Section VII. Updated biodiversity country profile → Maaprofilissa esitellään indikaattorit ja tilatiedot, ei oikein ole muuta paikkaa. Linkkejä voidaan panna. IPBES-paneelilta ehkä tulee tilatietoa, Euroopan maanosatarkastelusta.

Ari-Pekka esitteli taulukkoa (liitteenä), jossa Suomen strategian tavoitteita verrataan Aichi-tavoitteisiin. Suomen tavoitteet eivät paljoa eroa Aichi-tavoitteista, mikä helpottaa ristiintaulukointia. Osa Suomen tavoitteista on enemmän ja osa ehkä vähän vähemmän kunnianhimoisia kuin kansainväliset tavoitteet. Ari-Pekan esittelemä taulukko on luonnos, johon toivotaan kommentteja seuraavaan kokoukseen mennessä. Tarvittaessa taulukkoon voidaan lisätä myös vertailu kansainvälisten kestävän kehityksen tavoitteiden (SDG) kanssa.

Keskusteltiin Eurobarometrin tuloksesta, jonka mukaan Suomessa ei tunneta biodiversiteettiä ja sen merkitystä. Kysytty ehkä sanalla biodiversiteetti, eikä luonnon monimuotoisuus. Palataan seuraavassa kokouksessa tähän. Pitäisi kysyä suomalaisilta, jotta saadaan todellinen tieto valtavirtaistumisesta. Jussi Palmén kertoi, että virolaiset mittaavat koko ajan kansan tuntemusta kyselyllä. Päätettiin, että Jussi tekee kyselyn suomalaisille.

Alapöytäkirjat ovat raportoineet CBD:lle jo eri kautta. Cartagenalla ja Nagoyalla omat CHM:t. Näiden raportointien tulokset tulisi integroida maaraportointiin.

ESP-indikaattorit myös mukaan, sillä Suomi on sellaiset tehnyt. Moni maa ei ole. Ekosysteemipalvelu = luontohyöty; keskusteltiin termeistä ja niiden ymmärrettävyydestä. Laura Mononen (SYKE, Joensuu) väitteli ekosysteemi-indikaattoreista: <http://www.uef.fi/-/paikkatiedolla-ja-maarallisilla-mittareilla-lisaa-tietoa-ihmisen-ja-luonnon-valisen-suhteen-kestavyydesta> Tiina Tonteri LUKE kertoi, että Anna Tolvasen projekti tekee metsäpalveluindikaattoreita: <http://www.uef.fi/-/paikkatiedolla-ja-maarallisilla-mittareilla-lisaa-tietoa-ihmisen-ja-luonnon-valisen-suhteen-kestavyydesta> Jukka-Pekka Jäppinen on saanut projektirahaa ekosysteemipalvelu-hankkeelle.

8. Kestävä kehitys ja Agenda 2030 luonnon monimuotoisuusnäkökulmasta, 2018 YK:n painopisteenä <https://www.cbd.int/development/doc/biodiversity-2030-agenda-technical-note-en.pdf>

Todettiin, että kestävän kehityksen agenda ja sen tavoitteet ovat olennainen osa eri organisaatioiden työtä. Aiheeseen palataan seuraavissa kokouksissa.

9. Muut asiat

Jäppinen kertoi SYKEN Luontoympäristökeskuksen uudesta organisaatiosta. Syntyy SYKEN biodiversiteettikeskus.

Seuraavien kokouksen asialistoille ehdotettiin aiheita:

- * jokaisessa kokouksessa käsitellään 6. maaraorttia
- * metsän indikaattorit
- * kaupungistumisen jatkoasiat, virkistysalueet, rakennusmääräyspaketti levällään, ei aikataulua, mukaan maankäytön suunnittelu, kaavoittajat, turvataan luonnon terveyshyödyt, yleiskaavan toteutus
- * bd-viestintä-alaryhmä suunnittelee ensi vuoden linjat, myös kommenteille tälle ryhmälle
- * maakuntauudistus, tulokset aiheeksi

Tiedoksi, että Matti Nummelin UM jää eläkkeelle helmikuussa, suunnitteilla kansanjuhla.

10. Kokouksen päättäminen

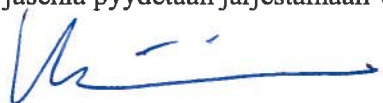
Kokouksen puheenjohtaja Mikko Kuusinen päätti kokouksen kello 11.08.

Seuraava kokous:

Seuraavan kokouksen aika ilmoitetaan myöhemmin.

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

Puheenjohtaja

Mikko Kuusinen, ympäristöministeriö

Sihteeri

Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.